

A**TEXT 1**

(1) Jsi to ty, moře. Nezměněné.
Přece máš vždycky jinou tvář.
Jsi stejné. To my došli k změně.
Tak ahoj, moře! Jak se máš?

Když narodíš se v Praze, v Třinci,
o moři nemáš potuchu.
Ahó – tak zdraví námořníci
a Češi. Ti však na suchu.

V přístavu dřímá tolik lodí,
že přes ně vodu nevidíš.
Mít přístav – to se někdy hodí
a někdy je to na obtíž.

(2) Moře – to nejsou jenom lodě,
to je i širá holá pláň.
Strach z vody? Ten tu pošleš k vodě
a už v tom plaveš. A jsi sám.

Racci se křikem dvoří moři.
Je večer. Prostíráme stůl.
Do moře padá slunce. Hoří.
Syčí to. Zbude jenom sůl.

Dech noci sfouknul svíčky všecky.
Sfoukne i moji? Tu taky?
Jen obzor mrká. Spiklenecky.
Útesy. Mosty. Majáky.

(R. Malý, *A co šuměla mušle*, upraveno)

TEXT 2

Personifikace – lidská činnost se přisuzuje zvířeti, rostlině nebo věci, např. *mráz pokreslil všechny okenní tabulky*.

(L. Lederbuchová – E. Beránková, *Čítanka 6*, upraveno)

1 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se uplatňuje personifikace?

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) Je večer. Prostíráme stůl.
- B) Ahó – tak zdraví námořníci
- C) Jen obzor mrká. Spiklenecky.
- D) Moře – to nejsou jenom lodě

2 O které z následujících možností se v druhé části TEXTU 1 nepíše?

- A) o bázni související s vodou
- B) o ostrých skalnatých výbězcích
- C) o kráse právě vycházejícího slunce
- D) o hlasovém projevu jednoho druhu ptáků

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

	A	N
Text je ukázkou populárně naučného textu.	☐	☒
V každé sloce první části textu končí samohláskou pouze liché verše.	☐	☒
V každé sloce druhé části textu se rýmuje první verš se třetím.	☒	☐
V druhé části textu se vyskytuje alespoň jedno slovo obsahující dvojhlásku.	☒	☐

4 Napište spisovné dvouslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem PLAVAT a zároveň se skloňuje podle vzoru MUŽ.

plavec

Napište spisovné tříslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem SLUNCE a zároveň se skloňuje podle vzoru HRAD.

(Slova *plavat* a *slunce* pocházejí z TEXTU 1, správná odpověď se v TEXTU 1 nevyskytuje.)

slunečník, slunovrat

Ajaxův zápisník je projekt, který organizuje Policie ČR. **Během školního roku se žáci základních škol z Karlovarského kraje věnují různým úkolům zaměřeným na dopravní problematiku.** Za jejich splnění čeká děti odměna – zábavný Den s Ajaxem.

V roce 2017 oslavil Ajaxův zápisník již 7. výročí. Policisté se loni s dětmi setkali 15. června na sportovním hřišti v krajském městě Karlovy Vary. Na akci přijelo 452 dětí ze čtrnácti škol z celého kraje. Nejprve děti zhlédly cvičení policejních psů a napjatě sledovaly zadržení pachatelů, který se vloupali do vozidla. Poté děti obcházely stanoviště s různými úkoly. Poznávaly dopravní značky nebo předváděly své znalosti povinného vybavení jízdního kola. Každé dítě si také vyzkoušelo chůzi s „opileckými“ brýlemi, které simulují změnu vidění ve stavu podnapilosti. **Na nejšikovnější děti čekaly nejrůznější sladkosti a knížky s dopravní tematikou.**

Ze Dne s Ajaxem byli žáci nadšeni, akce vzbudila pozitivní ohlas i mezi pedagogy.

(www.policie.cz, upraveno)

1 Vypište z obou vět tučně vyznačených ve výchozím textu základní skladební dvojice.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

žáci se věnují; sladkosti a knížky čekaly

2 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

- A) Den s Ajaxem byl loni připraven pro 14 škol z Karlových Varů.
- B) Den s Ajaxem se již sedm let koná v Karlovarském kraji 15. června.
- C) Během Dne s Ajaxem děti s pomocí policistů procvičovaly jízdu na kole.
- D) Během Dne s Ajaxem děti získaly představu o jednom z následků podnapilosti.

3 Které z následujících tvrzení není pravdivé?

(Posuzované výrazy jsou ve výchozím textu podtrženy.)

- A) Výraz *je* může být použit někdy jako sloveso, někdy jako zájmeno.
- B) Výraz *každé* může být použit někdy jako přídavné jméno, někdy jako zájmeno.
- C) Výraz *mezi* může být použit někdy jako předložka, někdy jako podstatné jméno.
- D) Výraz *vybavení* může být použit někdy jako podstatné jméno, někdy jako přídavné jméno.

4 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje nespisovný tvar slova?

- A) děti zhlédly cvičení policejních psů
- B) děti obcházely stanoviště s různými úkoly
- C) byli žáci nadšeni, akce vzbudila pozitivní ohlas
- D) zadržení pachatelů, který se vloupali do vozidla

TEXT 1

(1) Byl jednou jeden kouzelník,
ten v ledném bydlel hradu,
on pás měl z jíní utkaný
a sněhobílou bradu.

On dávno slyšel o zemi,
kde v keři ptáče zpívá,
kde v každé řeky rákosí
se krásná víla skrývá.

Vzal do ruky svůj velký kyj,
v plášť zahalil se úže,
už těšil se, jak přivine
ke zvadlým retům růže.

A těšil se, jak zobjímá
ty víly lehkonohé,
a tak ve sladké naději
již kraje prošel mnohé.

(2) Však běda! Jaká proměna!
I slunce před ním zchladlo,
a když vzal kvítí do rukou,
hned jeho dechem zvadlo.

Kam vkročil, zas ten starý led,
zas kroupy, sněhy, mrazy,
i rozpláče se kouzelník
a sám si hlavu srazí.

Tu teplý vánek po poli
zas pohrává si čile
a z těla kmeta – jaký div!
sněženky vzrostly bílé.

A vrkoče si v rákosí
zas proplétají víly –
již smutná zima zhyнула,
ó vítěj, máji milý!

Pozn. ledný – ledový; jíní – jinovatka; vrkoč – cop

(J. Vrchlický, Jarní romance, upraveno)

TEXT 2

Anafora – opakování slova na začátku bezprostředně po sobě jdoucích veršů.

Apostrofa – oslovení věcí, abstraktních (nehmatatelných) skutečností či nepřítomných osob, např. *skálo, lásky je tak málo*.

(CZVV)

1 Který z následujících úseků TEXTU 1 obsahuje dvě podstatná jména užitá ve stejném pádě?

- A) a vrkoče si v rákosí zas proplétají víly
B) tu teplý vánek po poli zas pohrává si čile
C) i rozpláče se kouzelník a sám si hlavu srazí
D) on pás měl z jíní utkaný a sněhobílou bradu

2 Vypište z TEXTU 1 dva celé verše, v nichž se vyskytuje ANAFORA.

kde v keři ptáče zpívá / kde v každé řeky rákosí

3 Vypište z druhé části TEXTU 1 jeden celý verš, v němž se vyskytuje APOSTROFA.

Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.

ó vítěj, máji milý

4 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

Jde o umělecký text.

A	N
☒	☐

V první části textu se vyskytují alespoň dvě přirovnání.

☐	☒
--------------------------	-------------------------------------

V každé sloce první části textu se spolu rýmují sudé verše.

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

V druhé části textu pouze jeden verš začíná víceslabičným slovem.

☒	☐
-------------------------------------	--------------------------

(1) V roce 2016 vyplula na svou první plavbu Harmonie moří, tehdy **největší** výletní loď světa. Na 18 palubách vezla 6 000 cestujících, jejich pohodlí mělo na starost přes 2 000 členů posádky. Na lodi bylo pět toboganů, z toho jeden vysoký jako desetipodlažní dům. Cestující měli během plavby k dispozici simulátor surfování nebo **ledovou** plochu na bruslení, v barech je dokonce obsluhovali roboti.

(2) Harmonie moří je dlouhá 362 metrů, na šířku má 66 metrů. Protože je **složitě** takový kolos uřídit, manévry se nacvičovaly celý rok na simulátorech. Maximální rychlost, kterou se loď může pohybovat, je 42 kilometrů za hodinu.

Nejslavnější výletní loď Titanic, která se potopila v roce 1912, vážila 52 300 tun. Harmonie moří je takřka o sto metrů **delší** a váží 227 000 tun. Z pomyslného trůnu ji však sesadila v roce 2018 jiná loď, Symfonie moří. Tato loď je ještě zhruba o 2 000 tun těžší než Harmonie moří.

(Junior 8/2016, upraveno)

1 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

- A) Při své první plavbě, která proběhla v roce 2016, ujela výletní loď Harmonie moří celkem 42 kilometrů.
- B) Lidé, kteří cestují na lodi Harmonie moří, mají k dispozici pět toboganů vysokých jako desetiposchoďový dům.
- C) Každému z 6 000 cestujících, kteří se vezli na Harmonii moří při její první plavbě, zajišťovali pohodlí 2 členové posádky.
- D) Loď Harmonie moří má větší hmotnost než slavná loď Titanic, zároveň je Harmonie moří lehčí než loď Symfonie moří.

2 Které z následujících tvrzení není pravdivé?

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- A) Slovo *nejmenší* má opačný význam, než má v textu slovo *největší*.
- B) Slovo *vroucí* má opačný význam, než má v textu slovo *ledový*.
- C) Slovo *jednoduchý* má opačný význam, než má v textu slovo *složitý*.
- D) Slovo *kratší* má opačný význam, než má v textu slovo *delší*.

3 Vypište z první části výchozího textu čtyři zájmena.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

svou, jejich, toho, je

4 Vypište z druhé části výchozího textu všechna přídavná jména.

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

dlouhá, složitě, celý, maximální, nejslavnější, výletní, delší, pomyslného, těžší

Chystáš se rybařit na území České republiky? To podle zákona mohou i děti. Pokud je jeden z tvých rodičů rybář, může tě nechat rybařit v rámci své povolenky k rybolovu. Druhou možností je přihlásit se do rybářského kroužku.

Rybářské kroužky zahajují činnost v **září**. Nejdříve tě čeká teorie, např. rozpoznávání základních druhů ryb či obsah rybářského řádu. Teoretické znalosti z témat probíraných na kroužku prověří zkouška mladého rybaře. V únoru začínají praktická **cvičení**.

Po absolvování kroužku ti bude na základě žádosti, kterou obvykle podává vedoucí kroužku, vystaven rybářský lístek. Můžeš se také stát členem Českého rybářského svazu. Za lístek, povolenku a poplatky za členství ve svazu zaplatí dítě mladší 15 let celkem 600 Kč ročně. Povolenky se prodávají i nečlenům, ale za vyšší cenu. Až si vše vyřídíš, co nejrychleji se vyprav na ryby. Musíš ale dodržovat stejná pravidla jako dospělí rybaři.

(www.rybarsky-listek.info; hobby.idnes.cz, upraveno)

1 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

- A) Mezi teoretické znalosti, které se ověřují při zkoušce mladého rybaře, patří rozpoznávání základních druhů ryb.
- B) Pokud chce dítě mladší 15 let rybařit na území České republiky, musí se podle zákona přihlásit do rybářského kroužku.
- C) Jestliže je dítě mladší 15 let členem Českého rybářského svazu, povolenka k rybolovu ho bude stát celkem 600 Kč ročně.
- D) O první rybářský lístek pro děti, které úspěšně absolvují rybářský kroužek, je povinen požádat vedoucí rybářského kroužku.

2 Které z následujících slov je slovo jednoznačné?

- A) řád
- B) cena
- C) kroužek
- D) členství

3 Který z následujících úseků výchozího textu obsahuje sloveso užitě v rozkazovacím způsobu?

- A) až si vše vyřídíš
- B) můžeš se také stát
- C) musíš ale dodržovat
- D) co nejrychleji se vyprav

4 Napište smysluplnou větu o čtyřech slovech, v níž slovo ZÁŘÍ bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu.

př. Tato hvězda září nejjasněji.

Napište smysluplnou větu o čtyřech slovech, v níž slovo CVIČENÍ bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu.

př. Cvičení lvi proskakovali obručí.

(1) V minulosti se pořádaly nejen býčí zápasy, ale také souboje samotných psů. Za tímto účelem byli speciálně šlechtěni jedinci, kteří spojovali vytrvalost s odvahou a měli ostré zuby, o skutečných psích plemenech se ovšem ještě nedalo mluvit.

(2) Po zákazu psích zápasů v roce 1835 zůstalo mnoho takových psů „bez práce“ a jejich další existence v očích příznivců zápasů postrádala smysl. Naštěstí se našlo dost nadšenců, kteří v těchto neobyčejných psech našli zalíbení. Zájem o psy se tak postupně přesunul od krvelačné lidové zábavy k chovu jednotlivých plemen.

(3) Z rozmanité směsice psů původně využívaných k zápasům vzešla celá škála plemen, například anglický buldok, bulteriér, boxer a pravděpodobně také francouzský buldoček. Ten se zřejmě vyvinul z trpasličí verze anglického buldoka. Podle některých chovatelů však francouzský buldoček pochází z malých dog či buldoků, z nichž se ve Francii chovali psi zápasníci.

(4) Na tom, zda předkové těchto milých psíků pocházely z Anglie či Francie, ostatně nezáleží. Buldočci se zkrátka měli stát domácími mazlíčky, nikoli bojovníky. Při jejich chovu se proto nehledělo jen na vzhled, ale také na povahu. Kromě zachovaných původních vnějších znaků, mezi něž patří hladká krátká srst, mohutné čelisti a silné svalstvo, se dnes buldočci vyznačují i milou a společenskou povahou. Dnešní buldočky tedy nelze se psy využívanými k zápasům vůbec srovnávat.

(E. Verhoef, Francouzský buldoček, upraveno)

1 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
Chovatelé francouzských buldočků prosadili v roce 1835 zrušení psích zápasů.	☐	☒
Dnešní francouzský buldoček má na rozdíl od svých předků hladkou krátkou srst.	☐	☒
Francouzský buldoček byl vyšlechtěn ze tří plemen: anglický buldok, bulteriér, boxer.	☐	☒
Při výběru jedinců určených k zápasení se posuzovala různá kritéria: u býků se kladl důraz na vytrvalost, u psů rozhodovala ostrost zubů.	☐	☒

2 Kolik souvětí se vyskytuje v posledním odstavci výchozího textu?

- A) dvě
 B) tři
 C) čtyři
 D) pět

3 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje pravopisná chyba?

- A) v minulosti se pořádaly nejen býčí zápasy
 B) zda předkové těchto milých psíků pocházely
 C) kteří v těchto neobyčejných psech našli zalíbení
 D) buldočky tedy nelze se psy využívanými k zápasům

4 Vypište ze třetího odstavce výchozího textu všechna slova, která by bylo možné nahradit slovem ASI, přičemž význam textu musí zůstat zachován.

pravděpodobně, zřejmě